

OBSAH

ÚVOD	7
PŘEDZNAMENÁNÍ	
nahlédnutí do českého jazykového obrazu světa hry.....	14
ČÁST PRVNÍ – HRA JAKO KULTURNÍ UNIVERZÁLIE	
– ve které převládá antropologický (fylogenetický) pohled na hru	
[Ptáme se skrze jednotlivé herní mody a různé úrovně pohledu po možných kořenech genotypu hry]	
METODOLOGICKÝ ÚVOD PRO TUTO ČÁST	19
NĚKTERÉ RYSY VÍCEÚROVŇOVÉHO REFLEXIVNÍHO PŘÍSTUPU KE KULTURNÍM FENOMÉNŮM.....	19
I. PROBLEMATIČNOST PŘENÁŠENÍ PŘÍRODOVĚDNÝCH POSTUPŮ DO OBLASTI KULTURNÍCH JEVŮ.....	19
II. NAHLÉDNUTÍ DO PROBLEMATIKY PROCESU SBLIŽOVÁNÍ PŘÍRODNÍCH A SPOLEČENSKÝCH VĚD – TŘI ÚROVNĚ POPISU	23
III. SOUČASNÝ STAV: BIO-PSYCHO-SOCIÁLNÍ MODEL ČLOVĚKA	26
IV. VÝCHOZÍ AXIOM CELÉ PRÁCE	28
HERNÍ TRIVIUM.....	30
A. JE MOŽNÉ ROZLIŠOVAT TŘI ZÁKLADNÍ HERNÍ PRVKY	
A PĚT HLAVNÍCH FUNKCÍ V KAŽDÉ KULTURNÍ HERNÍ AKTIVITĚ.....	32
I. AGÓN	33
II. SEMIÓZA.....	33
III. ALEA	34
B. VÝVOJOVÝ POHLED NA HERNÍ TRIVIUM.....	39
ANTROPOLOGICKÉ KOŘENY JEDNOTLIVÝCH HERNÍCH PRVKŮ	46
I. PŘEVAŽUJÍCÍ POHLED NA ALEATORNÍ HERNÍ PRVEK	46
A. FYZIKÁLNÍ A BIOLOGICKÝ ÚHEL POHLEDU – NÁHODA	
Procesy vytvářející aleatorní herní prvek a podmiňující zbývající dva	46
I. ÚVODNÍ POHLED NA NÁHODU Z POZICE FYZIKY.....	46
II. NÁHODU ZACHYCUJE FYZIKÁLNÍ TEORIE (ŽIVOTODÁRNÉHO, DETERMINOVANÉHO) CHAOSU	48
III. LETMÝ POHLED NA NÁHODU Z POZICE VÝVOJOVÉ BIOLOGIE	51
IV. DVOJÍ POSTAVENÍ NÁHODY VE HŘE – HRA „JAKO TAKOVÁ“ A KONKRÉTNÍ HRA	52
V. NAHLÉDNUTÍ DO POSTAVENÍ NÁHODY V SOCIOKULTURNÍCH STRUKTURÁCH	
A ČTYŘI OKRUHY ALEATORNÍCH HER	54

B. TERAPEUTICKÁ FUNKCE HRY – PŘÍKLAD ROZVINUTÍ ALEATORNÍHO HERNÍHO PRVKU V KULTURNÍCH AKTIVITÁCH	
ÚZKOST – vysoká míra nepříjemného emotivního vzrušení, jako obava z náhody v našem životě	56
I. ÚZKOST Z MOŽNÉHO ROZPADU NAŠEHO SVĚTA.....	57
II. TŘI OHNISKA NAŠICH EXOGENNÍCH ÚZKOSTÍ.....	62
III. SROVNÁNÍ VŠECH TŘÍ OHNISEK EXOGENNÍ ÚZKOSTI S TŘEMI HERNÍMI PRVKY.....	65
IV. HRA A PROCES ZMÍRŇOVÁNÍ EXOGENNÍCH ÚZKOSTÍ – TERAPEUTICKÁ FUNKCE HRY.....	66
V. TROJÍ ČASOVÁ ORIENTACE FRUSTRUJÍCÍ SITUACE V HERNÍCH PROCESECH ZMÍRŇUJÍCÍCH NAŠE EXOGENNÍ ÚZKOSTI.....	69
2. PŘEVAŽUJÍCÍ POHLED NA AGONÁLNÍ HERNÍ PRVEK	72
A. BIOLOGICKÝ ÚHEL POHLEDU – Vnitrodruhová agrese a proces ritualizace, kořenové oblasti jak agonálních, tak i sémiotických herních prvků	72
I. AGRESE.....	72
II. VNITRODRUHOVÁ AGRESE.....	73
III. RITUALIZACE.....	75
IV. RITUALIZOVANÉ PROJEVY VZNIKLÉ NA ZÁKLADĚ MEZIDRUHOVÉ AGRESE.....	79
B. SOCIOKULTURNÍ ÚHEL POHLEDU – Ritualizované (herní) projevy zoologického světa, které mají pokračování v našich agonálních herních socio-kulturních projevech	80
I. NA ZÁKLADĚ SPOLEČNÝCH ZNAKŮ VŠECH RITUALIZOVANÝCH AKTIVIT ZÍSKÁVÁME CHARAKTERISTICKÉ RYSY HERNOSTI.....	80
II. NĚKTERÉ ČASTO POUŽÍVANÉ FORMY RITUALIZOVANÉHO CHOVÁNÍ, KTERÉ MŮŽEME NACHÁZET I V HERNÍCH AKTIVITÁCH.....	82
III. PROCES ADAPTACE HROU Z POHLEDU AGONÁLNÍCH HERNÍCH PROJEVŮ.....	85
3. PŘEVAŽUJÍCÍ POHLED NA SÉMIOTICKÝ HERNÍ PRVEK	87
A. KULTURNÍ (BIO-PSYCHO-SOCIÁLNÍ) ÚHEL POHLEDU – NĚKTERÉ VAZBY MEZI JEDINCEM A POTŘEBAMI CELKU	
Sociální stratifikace a sémiotická funkce	87
I. SOCIÁLNÍ STRATIFIKACE – SOCIÁLNÍ FUNKCE A SOCIÁLNÍ POZICE.....	88
II. SÉMIOTICKÁ FUNKCE.....	91
B. HRA JE TRSEM PŘIROZENÝCH I PRAVÝCH ZNAKŮ – PROCES HERNÍ SEMIÓZY	95
C. SYMETRIE – DALŠÍ CHARAKTERISTICKÝ RYS SÉMIOTICKÉHO HERNÍHO PRVKU (ALE NEJENOM JEHO)	102
I. SYMETRIE EMOCÍ (V PODOBĚ DUÁLNÍCH HODNOTOVÝCH VAZEB – PARALELIZMUS) – CHARAKTERISTICKÝ RYS KULTURNÍCH HERNÍCH STRUKTUR, A TÍM TAKÉ JEDEN Z PSYCHO-SOCIÁLNÍCH KOŘENŮ KULTURNÍCH HERNÍCH AKTIVIT.....	102
II. TŘI PŘÍKLADY BINARITY (PARALELIZMU) V KULTURNÍCH OBLASTECH.....	104
D. PŘÍKLADY MOŽNÉHO ROZLIŠENÍ SÉMIOTICKÝCH HER	108
I. CHARAKTERISTICKÉ OKRUHY SÉMIOTICKÝCH HER V SOCIOKULTURNÍ OBLASTI VYTVÁŘENÉ V PRŮBĚHU FYLOGENETICKÉHO VÝVOJE.....	108

II. ONTOGENETICKÉ ROZDĚLENÍ NA ZÁKLADĚ TÉMAT SÉMIOLOGICKÝCH HER VZNIKAJÍCÍCH PODLE STÁDIÍ VÝVOJOVÝCH KRIZÍ	109
III. ONTOGENETICKÉ ROZDĚLENÍ DRAMATICKÝCH HER Z POHLEDU DĚTSKÉHO DIVÁKA	111

4. DALŠÍ DVA EXISTENČNÍ PRVKY HERNÍHO SVĚTA PROSTUPUJÍCÍ VŠEMI PRVKY HERNÍHO TRIVIA	114
--	-----

A. RYTMUS A HERNÍ OBMĚŇOVÁNÍ	114
B. EMPATIE – JEDEN Z DŮLEŽITÝCH PRVKŮ HRÁČSTVÍ	119

NA ZÁVĚR PRVNÍ ČÁSTI

procesy spoluvytvářející kulturní podobu hry a malý „antropologický“ balíček	124
--	-----

A. PROCESY SPOLUVYTVÁŘEJÍCÍ KULTURNÍ PODOBU HRY	124
B. HRA JE VŽDY SPOJITÝM TRSEM RŮZNÝCH FUNKCÍ A SOCIOKULTURNÍ TRIVIAM VŠECH KULTURNÍCH HERNÍCH AKTIVIT	126
C. „MALÝ ANTHROPOLOGICKÝ BALÍČEK“ SHRNUJÍCÍ NĚKTERÉ PODSTATNÉ ANTHROPOLOGICKÉ STRUKTURY A PROCESY HERNOSTI	127

ČÁST DRUHÁ – HRA JAKO DRUHOVÝ POJEM DRAMATICKÉ KULTURY

– ve které převládá strukturální pohled na hru

[Ptáme se na charakteristické strukturální rysy a procesy spoluvytvářející jak celostní charakter

hry (jako takové), tj. hernost, tak i její konkrétní podoby (jednotlivé kulturní herní aktivity)] 131

A. VAZBA ČASOPROSTOR A SITUACE	132
--------------------------------------	-----

B. ČASOPROSTOR HERNÍ SITUACE	142
I. HERNÍ PROSTOR	142
II. HERNÍ ČAS	144

C. PROCESY VZNIKU HERNÍ SITUACE	146
I. PODMÍNKY PODMIŇUJÍCÍ VZNIK HERNÍ SITUACE	146
II. NUTNÉ PROCESY VZNIKU HERNÍ SITUACE	148
III. TŘI ÚČASTNICKÉ MODY VZNIKAJÍCÍ PODLE NAŠÍ ZAINTERESOVANOSTI NA HERNÍ SITUACI	151
IV. HERNÍ DISTANCE, VRSTEVNATOST DISTANCÍ A CHARAKTER HERNÍHO JEDNÁNÍ	153
V. DVĚ KRAJNÍ AFEKTIVNÍ POLOHY HERNÍ DISTANCE – EXTATICKÉ VYTRŽENÍ A POSVÁTNÁ HRŮZA	160

D. HRA JE MODELOVÁNÍ	162
I. PROCES (HERNÍHO) MODELOVÁNÍ.....	162
II. ROZDĚLENÍ HERNÍHO MODELOVÁNÍ.....	165
III. RITUALIZACE HERNÍCH MODELŮ.....	167
E. HRA JAKO TAKOVÁ (HERNOST) JE STRUKTUROU	168
I. HRA JE STRUKTURA.....	168
II. STRUKTURA Z POHLEDU FYZIKÁLNÍ TEORIE (ŽIVOTODÁRNÉHO, DETERMINOVANÉHO) CHAOSU.....	170
III. IDEJE STRUKTURY POHLEDEM JINÝCH VĚDNÍCH OBLASTÍ.....	173
IV. STUPŇOVITÁ STAVBA STRUKTUR A POSTAVENÍ HERNÍ STRUKTURY V NÍ.....	176
V. PROCESY SPOLUURČUJÍCÍ DYNAMIKU SOCIOKULTURNÍCH HERNÍCH STRUKTUR.....	178
VI. DVĚ TENDENCE TRANSFORMUJÍCÍCH SE HERNÍCH STRUKTUR A SROVNÁNÍ HRY A TVORBY.....	181
F. APLIKACE: DRAMATICKÁ HRA V POSTAVENÍ DRUHOVÉHO POJMU (GENUS PROXIMUM) DRAMATICKÉ KULTURY	185
I. HRA A DRAMATICKÁ HRA JSOU JEDNÍM Z KOŘENŮ DRAMATICKÉ KULTURY.....	185
II. ÚVODNÍ VYMEZENÍ POJMU DRAMATICKÁ HRA.....	190
III. CHARAKTERISTICKÉ RYSY DRAMATICKÉ HRY – PRACOVNÍ VYMEZENÍ POJMU...	191
IV. POSTAVENÍ DRAMATICKÉ HRY V PROCESU KOMUNIKACE JEDNÁNÍM V DRAMATICKÉ SITUACI.....	195
V. PŘÍKLADY VÝSKYTU DRAMATICKÉ HRY V EVROPSKÉM DRAMATICKÉM UMĚNÍ...	197
G. PEVNĚ VĚŘÍM	202
NA ZÁVĚR DRUHÉ ČÁSTI	
tři vzájemné vazby hry a reality.....	204
POST SKRIPTUM	
patologie hry a herní aktivity někdy za patologii považované.....	207
LITERATURA	215